

PUITTAIMESTIKU HINNANG

Suur-Lutika (KÜ 89001:003:5461), Tammneeme küla, Viimsi vald

Hindamise eesmärk ja metoodika

Käesoleva töö eesmärgiks oli määrata kinnistul kasvavate puittaimede liigiline koosseis, nende tervislik seisund ning haljastuslik väärtus. Allakirjutanule teadaolevalt puudub vabariigis ühtne puude inventeerimise ning nende väärtusklassidesse määramise kord, seega võeti aluseks Tallinnas kasutatav haljastuse hindamise juhend „Puittaimestiku ja haljastuse inventeerimise kord” (väljavõtte juhendist on **lisas 1**).

Välitööd teostati 2020. aasta mais-juunis. Alusplaanina kasutati maa-ala plaani 1:500.

Välitööd teostas arborist-konsultant Sulev Järve.

Töö käigus uuriti alal kasvavaid üksikpuid ja puude gruppe, need nummerdati ning kanti haljastusplaanile. Gruppidega hinnati puid siis, kui need moodustasid looduslikult kujunenud ja ühise võrastikuga rühma. Üksikpuude ja grupina hinnatud puude võrade piirjooned märgiti haljastusplaanile nende väärtusklassi tähistava värvilise ringjoonega. Värvide ja väärtusklasside selgitus on **lisas 1**.

Haljastusplaanil olev puude numeratsioon vastab puude seisundi koondtabelis (**lisa 2**) olevale.

Tabelis on puude nimede lühendamiseks asendatud liigiepiteet „harilik“ tähega „h“.

Ala üldiseloomustus

Suur-Lutika kinnistu paikneb Tammneeme külas mereäärsel alal. Kinnistu lääne- ja loodepoolne osa on ajuti ülejutatav roostik, kus puittaimi ei kasva. Kinnistu lõunaosa on kohati liigniiske pinnasega lodu, kus kasvab erivanuseline sanglepik. Kinnistu keskosa on kõrgem, siin on mõned grupid sangleppi.

Sanglepikus on teostatud võsa- ja alusmetsa raie, põõsarinne enamuses puudub ning alusmetsa moodustavad vaid mõned toomingad ja pihlakad. Puistu koosneb erivanuselistest sangleppadest. Tihedamates gruppides olevad puud on kõrgelt laasunud, sageli kõverate tüvedega. Lagedamal kasvavad (ilmselt vanemad) sanglepad on jämedama tüve ja kaharama võraga. Kõrge põhjavee tõttu on puude juurestik paiguti pinnapealne ning on esinenud tormiheidet.

Kinnistu keskosas kasvavatest sangleppadest on mitmed grupid hõrenenud võradega või osaliselt kuivanud.

Väga väärtuslikke puittaimi uuritud alal ei tuvastatud, väärtuslikuks (II vkl) hinnati üks vana sanglepp. Olulisteks (III väärtusklass) hinnati enamvähem liigiomaselt arenenud võraga, terved või väheste kahjustustega ning elujõulised puud. Enamus puudest on väheväärtuslikud (väikese elusvõraga, kõveratüvelised, hõrenenud võraga või poolkuivanud - IV väärtusklassis), mida siiski võib sobivas kasvukohas säilitada, kui on tagatud nende ohutus.

Välitööde koondandmed koos puittaimede väärtushinnangutega on esitatud tabeli kujul **lisas 2**.

Ettepanekud puittaimestiku kaitsmiseks ja hooldamiseks

Ala korrastamisel või raiete planeerimisel on soovitatav säilitada puud suuremate looduslikult väljakujunenud gruppidega, et oleks tagatud nende tormikindlus.

Ehitus- või kaevetööde planeerimisel ning teostamisel tuleb kindlaks määrata säilitatavate puude juurestiku kaitseala, mille vähim raadius on 12-kordne puutüve rinna läbimõõt. Üksikpuude ja gruppide juurestiku kaitseala on soovitatav juurestiku kahjustamise vältimiseks tööde teostamise ajaks piirata aiaga (tarastada).

Mõni aasta enne ehitustöid tuleks alal teha raiet, millega likvideeritakse kõik V ja need IV väärtusklassi puud, mis võivad ohustada alal liikujaid või materiaalseid väärtusi. Nii on võimalik tagada säilitatavatele puudele paremad kasvutingimused ning vältida ehitustöödega kaasnevast suuremahulisest puistu harvendamisest tekkivat tormihte ohtu.

Kui siiski on põhjendatud vajadus puistut oluliselt harvendada, siis on soovitatav ehitiste lähedal kasvavatel puudel teostada hoolduslõik, millega vähendatakse võra mahtu (ulatust) mõne meetri võrra. Sellega välditakse puude tormihte või suurte okste murdumise ohtu, samas säilitades puude loomuliku kasvukuju, elujõulisuse ja dekoratiivsuse. Mitmeharulistel puudel võib harude rebenemise või murdumise vältimiseks kasutada spetsiaalseid tugivõid.

Kui on vajadus kändusid likvideerida, siis tuleks eelistada nende freesimist või madalaks saagimist, sest juurimine kahjustab oluliselt kõrvalolevate puude juuri.

Kõik puuhooldustööd tuleb tellida arboristilt.

Allkirjastatud digitaalselt

20.06.2020

Sulev Järve
arborist-konsultant
Dendro SJ OÜ
5526626